

religieuze belevenissen

Ik hoor bij die vrouwen, hun contact met bomen en Godin

Zonder religieuze beleving geen religie – misschien is ze wel de kern ervan. Toch lees je er maar weinig over. In deze rubriek beantwoorden mensen vragen over wat ze op religieus gebied hebben beleefd. Vandaag: Hans Eisma.

door Koert van der Velde

Wat hebt u meegemaakt?

„Ik ben een bosliehebber. In het bos, meestal de Utrechtse Heuvelrug, ga ik van de weg af, al weet ik dat het niet mag van Staatsbosbeheer. Zo diep mogelijk het bos in, kom ik op een 'wilde plek', bijvoorbeeld bij een stukje met gras met in een kringetje wat kromme bomen. Daar, helemaal in mijn eentje, voel ik de neiging een boom te omhelzen. En daar geef ik dan aan toe. Ik probeer zo milieubewust mogelijk te leven, en dat wil ik dan ook in mijn spiritualiteit vormgeven. Dan sta ik daar, een minuut of vijf, en voel ik eenheid met de boom en de natuur om me heen.

Ik deed eens mee aan een workshop van mensen die bomen omhelzen, om zo via de stam in contact te komen met wezens die diep in de aarde leven. Ze gaan met hun geest de grond in, maar mij lukte dat niet. Ik stond daar, maar er gebeurde niks. Ik ben wel eens jaloers op mensen die veel meer kunnen voelen dan ik. Ik probeer het wel, doe mee aan workshops, stel me er voor open. Dan komt het wel, zegt men. Ik hoor daar op, maar van mij zou het wel wat meer moeten zijn.”

Hebt u wel minder spectaculaire ervaringen?

„De beleving van iets vertrouwds dat zich met me bezighoudt. Dat is wat mij bezighoudt. Ik ben een godinnengelovige. Ik verlang naar contact met de Oergodin. Je moet zelf de eerste stap zetten. Ik weet dat, hoe meer ik me met haar bezighoud, des te meer ze voor me gaat leven. Als ik om contact vraag, dan krijg ik het gevoel dat ik word gehoord, dat ik deel ben van haar. Iedere dag komt de sensatie van contact met Godin af en toe opporren. Dan hoor ik een zachte stem of krijg ik een gedachte – dat is bijna hetzelfde. Of ik zie kleine vingere-

wijzingen – een toevallige ontmoeting, de vondst van iets dat ik kwijt was, een nieuwe gedachte. In zulke dingen beleef ik direct contact met Godin.”

Hebt u ooit getwijfeld of uw God een fantasie is of werkelijk bestaat? Sprak Godin werkelijk tot mij?

„Daar denk ik nooit over na. Twijfel is een christelijke term. Ik vraag me nooit af wat de status is van het contact dat ik met God ervaar. Ik laat de beleving op me af komen, en daaraan heb ik genoeg. Ik twijfel nooit aan wat ik beleef. Ik ben een studieuze mens, lees veel over de geschiedenis. Ik wil mijn belevingen graag in het verleden bewezen hebben: is het iets traditioneels, prechristelijks, uit de tijd van de matriarchale samenleving? Nu bekruip me toch de twijfel. Ik ben geneigd aan te nemen dat vroeger, toen de vrouw aan de macht was, alles beter was. Maar of het vroeger écht beter was is moeilijk aan te tonen. Hier grijp ik terug op mijn geloof.

Ik was laatst bij een lezing over elfen. Zelf heb ik nooit zulk contact ervaren, maar ik stel me dan agnostisch op. Ik begin pas te twijfelen als ik wel erg stugge belevingen hoor die duidelijk in strijd zijn met de wetenschap.”

Wat zoekt u als man bij een vrouwen-geloof?

„Dertig jaar geleden is het zaadje van het godinnengelooft bij mij ontkiemd. Twee jaar geleden heeft Godin me naar Hillegom geleid waar ik eindelijk aansluiting heb gevonden bij een groep paganistische vrouwen die wél mannen tot hun gemeenschap toelaat. Met de priestersessen, ieder gekleed in de kleuren van hun godin, vier ik tweemaandelijks de jaarcyclus. Ze roepen de verschillende godinnen van de windrichtingen aan. We vragen zegeningen voor ons zelf en onze naasten. Ik voel me verbonden met de aanwezigen, moet soms een traan laten, voel me achteraf gereinigd en opgepept. Vrouwen zijn toleranter, meer van gezamenlijkheid en overleg. Als mannelijke godinnengelovige wil ik niet op de voorgroed treden, houd ik me in. Geestelijk voel ik me in veel opzichten vrouw. Mijn eigen vrouw heeft er totaal geen interesse in, vindt het maar een vreemde hobby.”

Hans Eisma (65) was archivaris-inventarisator bij een ministerie.

agenda

• **Met of zonder God: tussen monomythe en polytheïe**, lezing Willem B. Drees, 19/10 20.15u, De Rode Hoed, Keizersgracht 102, Amsterdam, vupodium.nl.
• **Veelheid en eenheid in het werk** van prof. dr. Nicholas P. Wolterstorff, symposium mmv René van Woudenberg, Martijn Blaauw, Siebren Miedema e.a., 19/10 10.30u, Auditorium VU, Amsterdam, vupodium.nl.
• **Het kerkmuzikale klimaat ten tijde van Cuyppers**, lezing Anton Vernooij, 20/10 14u, Colangebouw, Roermond, centrumdekapel.nl.
• **De laatste eer**, mini-symposium over nieuwe rituelen rond dood en gedanken, mmv Anne van der Meiden, Berber Bijma, Aart Mak, Christiane Berkvens-Stevelling e.a., 20/10 14-16.30u Gertrudiskapel, Willemplantsoen 1c, Utrecht, 079-3628282.
• **Menswording op kousenvoet-**

ten, Zin in zondag-middag olv René van den Beld, 21/10 13.30-16u, Beuvingstraat 11, Amsterdam, 020-6798207, ignatiushuis.nl/.
• **De 4 elementen**, Nesciolezing Gerard Boter, 21/10 11u, Nederlands Hervormde kerk, Kortenhoeft, vupodium.nl.
• **Filosofisch café**, olv filosoof Pieter Vastbinder, 21/10, café 't Hijgend Hert - der jacht ontkomen, Pasbaan 7, Breda, wijsgeer.nl/filosofisch-cafe.
• **Beeld en woord**, Francaanse spiritualiteit in sculptuur, mmv Rik van Schil en André Jansen, 22/10 19.30-21.30u, La Verna, Derkindenestraat 82, Amsterdam, laver-na.nl.
• **Een holistische benadering van Qurman en de Dode Zeerollen**, seminar Jan Gunneweg, 22/10 14u, NIAS Meijboomlaan 1, Wassenaar, nias.knaw.nl.

Minister Vogelaars voorspelde joods-christelijk-islamitsiche cultuur is er al, zegt filosofe Marlies ter Borg, want Bijbel en Koran hebben zó veel gemeen. Arabist Hans Jansen vindt dat een gevaarlijke, zelfs 'huiveringwekkende' gedachte.

'Bijbel is nog erger dan Koran'

Pauline Weseman

Voor een beter begrip tussen moslims en christenen heeft filosofe Marlies ter Borg alle gemeenschappelijke verhalen uit Koran en Bijbel verkort naast elkaar gezet.

Huiveringwekkend, vindt arabist Hans Jansen, dat wat ik beleef. „Dit beschadigt de relatie juist. De boeken zijn niet te vergelijken.”

Ter Borg was hoogst verbaasd toen ze vijf jaar geleden in een boekwinkeltel de Koran openploegde en daarin Jezus tegenkwam. Alleen heet hij daar 'Isa. „Nooit geweten.”

Tot haar verrassing kwam ze in de Koran veel meer bijbelse figuren tegen, zoals Abraham die in de Koran Ibrahim heet, of Jozef/Joesoef en Maria/Marjam. Ook in de Koran bouwt Noeh (Noach) een ark en drijft Mousa (Mozes) in een mandje over het water. Zo ontstond het idee voor het boek 'Bijbel en Koran in verhalen'.

Ter Borg ploegde met behulp van Karima Bisschop van de website www.moslima.nl en godsdienstwetenschapper Marloes Keller van de Ikon beide boeken door, 'niet gehinderd door enige theologische kennis' maar wel met de 'objectieve benaderingswijze' van een filosofe. „Ik voelde me Klein Duimpje met de zeventienjarige leerlingen.”

De filosofe besloot alleen de gemeenschappelijke verhalen verkort weer te geven. Zeventien in totaal. Zonder duiding. „Die overeenkomsten vond ik zelf het verrassendst en ik vind dat we het in deze maatschappij juist nodig hebben om te kijken naar wat we delen. We zijn te veel geneigd om naar de verschillen te kijken. Als minister Vogelaar zegt dat in Nederland een joods-christelijk-islamitsiche cultuur ontstaat, dan zeg ik dat die er allang is, want de overeenkomsten zijn opmerkelijk.”

Zelfs de profeet Mohammed komt volgens de islamitische interpretatie van de auteurs al in de Bijbel voor, al is de Bijbel ver voor Mohammeds geboorte geschreven. Mohammed zou de door Jezus aangekondigde opvolger zijn (Johannes 14:16). In het christendom wordt die opvolger als de Heilige Geest gezien.

Elke minister, elke ambassadepost die iets met moslims te maken heeft, zou dit boek moeten aanschaffen, vindt Ter Borg.

„Als Wilders de Koran wil verbieden en daarnaast zegt dat overspelige vrouwen volgens de islam gesteerd kunnen worden, moet hij er wel bij vertellen dat deze vorm van doodstraf niet in de Koran voorkomt, maar in de Bijbel. Van volksverteenwoordigers en wetenschappers mogen wij verwachten dat ze de feiten zo volledig mogelijk weergeven. Anders is het moedwillige eenzijdige voorlichting. Of ze hebben te weinig dossierkennis. Dan zeg ik: U moet zich schamen. Maar iedereen neemt het over en loopt erachteraan.”

Laat me dan eens zien waar het staat in de Koran of de Bijbel, vroeg Ter Borg zich steeds af bij het samenstellen van haar boek. Zo trok zij de conclusie dat de Bijbel veel afwijzender is over homofilie dan de Koran. Om dit heikele thema niet te ontlopen, heeft Ter Borg het verhaal van Lot of Loet opgenomen dat ook in beide boeken voorkomt. Lot spreekt de profeten echte helden die niets de menigte voor zijn huis toe die gemeenschap wil met zijn mannelijke

Ontmoeting van moslims en christenen aan tafel. Om de dialoog te bevorderen

gasten of engelen. Hij biedt het volk van de Bijbel rust van zijn scheppingswerk op de zevende dag. Hoe kan God nu moe zijn, vroegen zij zich af. Dat is inderdaad wel gek, bedacht ik me.”

Maar zijn de overeenkomsten niet vaak schijn? De verhalen lopen in beide boeken meestal anders af. In de Bijbel wordt Jezus gekruisigd. In

hard moesten lachen omdat de God van de Bijbel rust van zijn scheppingswerk op de zevende dag. Hoe kan God nu moe zijn, vroegen zij zich af. Dat is inderdaad wel gek, bedacht ik me.”

Maar zijn de overeenkomsten niet vaak schijn? De verhalen lopen in beide boeken meestal anders af. In de Bijbel wordt Jezus gekruisigd. In

Jansen: Dit boek is een schadelijk misverstand

de Koran niet. Daar is hij een grote profeet.

„Klopt, veel verhalen wijken uiteindelijk uit. De teksten heb ik bij elkaar gezet als een vorm van dienstverlening. Om aan te geven dat het een niet slechter of beter is dan de ander. De Koran is een vrij ontoegankelijk liedboek. Wij hebben de blanke pit uit de ruwe bolster gehaald. Bij de Bijbel hebben we de verhalen ingekort. Ik ga ervan uit dat de lezers intelligent genoeg zijn om zelf hun mening te vormen. Dit boekje is een startpunt van discussies. Geschreven voor drukke mensen die geen tijd hebben om de boeken zelf geheel door te lezen. Zakenmensen die in moslimlanden werken, kunnen met meer kennis over de Koran het ijs breken in gesprekken.”

Arabist Hans Jansen, bijzonder hoogleraar voor 'het hedendaags islamitsich denken' in Utrecht, is niet te spreken over het initiatief van Ter Borg, noemt het zelfs 'huivering-

Trouw vrijdag 19 oktober 2007

Jezuspop concurrent voor vechtbarbie

Van onze redactie religie & filosofie

AMSTERDAM – Hij spreekt en is niet gewelddadig. Jezus-de-pop van One2Believe moet de populaire Spiderman concurrentie aandoen en kinderen bekeren.

Het Amerikaanse bedrijf One2Believe ('wil geloven') is ervan overtuigd dat de zoetige plastic poppen kinderen tot het christelijk geloof kunnen brengen.

In het assortiment dat nu nog alleen in de VS te koop is, maar straks in het Verenigd Koninkrijk te krijgen moet zijn, zitten ook Maria en Daniël. Deze laatste spreekt – hij bidt dat de spelende kindertjes net zoveel geluk zullen hebben als hij had in de leeuwenkuil.

One2Believe wil, meldt de Britse krant *The Guardian*, de Europese markt op met de sprekende poppen die in de VS al een succes zijn, want

„we willen kinderen overal bereiken met het Evangelie”.

Jezus heeft een klein arsenaal aan bijbelteksten paraat. Het evangelie van Marcus is zijn favoriet. Hij vertelt bijna een minuut over de wonderbare spijziging (duizenden mensen gevoed met vijf broden en twee vissen), en dat we God moeten liefhebben met hart, ziel, verstand en kracht.

De Californische makers zeggen dat de poppen gretig aftrek vinden bij zeer gelovige ouders, maar ook bij mensen die niet precies weten hoe ze met het geloof moeten aankomen en in de Jezuspop een goed houddat de spelende kindertjes net zoveel geluk zullen hebben als hij had in de leeuwenkuil.

One2Believe heeft moeite om een grote Britse speelgoedketen te interesseren voor de religieuze handel. „In de VS zijn ze opener over hun geloof.” Voor Europeanen mag speelgoed 'niet te christelijk' zijn.

Een minuut vertelt deze Jezuspop over zijn wonderbare spijziging.

Kenia en Texas zijn blij met kardinalen

AMSTERDAM – Paus XIV heeft woensdag 23 nieuwe kardinalen aangewezen. Zij worden 24 november officieel benoemd.

Kenianen zijn blij dat John Njue, aartsbisschop van Nairobi, op het lijstje van nieuwe kardinalen voorkomt. Ze hoopten al jaren dat hij in de voetsporen van Maurice Otunga zou treden, die Keniaanse kardinaal die vier jaar geleden overleed. Nu telen we weer mee, zegt een woordvoerder, vooral bij het kiezen van van een nieuwe paus.

Dat de keus ook viel op aartsbisschop Daniel N. DiNardo van Galveston-Houston in Texas kwam als een

verrassing. Hij is de eerste kardinaal in de geschiedenis die uit Texas komt en dat heeft tot opgetogen reacties geleid – „iedereen moet trots zijn”.

Dat enthousiasme kunnen niet alle Texanen opbrengen: een groeping van misbruiksachtoffers protesteert tegen de benoeming. Zij stellen dat aartsbisschop DiNardo in het verleden betrokken is geweest bij sekschandalen.

De benoeming van DiNardo wordt gezien als een vriendelijke geste van de paus naar de groeiende katholieke, Spaanse bevolking in dat gebied.

Texas telt ongeveer 6,5 miljoen rooms-katholieken, waarvan er mo-

menteel 1,3 miljoen in Galveston-Houston wonen.

De katholieke geloofsgemeenschap in dat gebied is de laatste tien jaar verdubbeld door immigranten uit Mexico, Centraal-Amerika, Azië en Afrika.

Tussen de benoemingen vinden zich volgens insiders verder nauwelijks verrassingen.

Onder de nieuwe kardinalen zitten enkele kopstukken van het Vaticaan, zoals Paul Jozef Cordes, president van de Pauselijke raad Cor Unum, en de Poolse aartsbisschop Stanislaw Rylko, voorzitter van de Pauselijke Raad voor de leken.

advertentie

Religieuze belevenissen

Zaterdagmiddag 10 november staat de Maand van de Spiritualiteit in het teken van religieuze beleving.

Dit naar aanleiding van het boek 'Religieuze belevenissen' van Koert van der Velde, dat die dag verschijnt.

Praktische informatie

De middag is van 14.00 - 17.00 uur, de zaal is open om 13.30 uur, na afloop is er een borrel.

De toegangsprijs is € 12,50.

Adres:

Doopsgezinde gemeente, Singel 452 Amsterdam.

Stuur

Ja, ik bestel ... kaarten voor de bijeenkomst religieuze belevenissen a € 12,50. geen verzendkosten.

Door de ondertekening van deze bon machtigt ik Trouw om het totaalbedrag van deze bestelling éénmalig af te schrijven van het door mij ingevulde bank-/gironummer.

Naam: _____ Voorletters: _____ m/v

Adres: _____ Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoonnummer: _____ E-mail: _____

Bank-/gironrekening: _____ Handtekening: _____

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar Trouw, t.a.v. Bestelservice, Antwoordnummer 2792, 1000 PA Amsterdam.

deVerdieping
Trouw De betere krant.

De maand van de Spiritualiteit

Bisschop Bär, schrijver Willem Jan Otten, professor natuurherstel Matthijs Schouten en godsdienstpsycholoog prof. Jacques Janssen zullen praten over religieuze beleving en respectievelijk liturgie, kunst, natuur en ziekte/dood, vier thema's die voortdurend in de rubriek 'religieuze belevenissen' in Trouw terugkwamen. De lezingen worden omlijst met optredens van kunstenaars die in de rubriek over hun religieuze beleving hebben verteld.

www.maandvandespiritualiteit.nl